

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ
ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ**

ՀՀ, Երևան 0095, Մ. Բաղրամյան պող. 19, հեռ.՝ 011513351, zaruhi.batoyan@parliament.am

26.04.2022

ՀՀ ԱԺ նախագահ

պարոն Ալեն Սիմոնյանին

Հարգելի՛ պարոն Սիմոնյան,

Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 109-րդ հոդվածի և «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի 65-րդ և 67-րդ հոդվածների պահանջները՝ օրենսդրական նախաձեռնության կարգով ներկայացնում եմ «Ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին նախագիծը:

Ազգային ժողովի Աշխատակարգի 25-րդ կետի համաձայն՝ գրությանը կցվում են.

- ա) նախագիծը (հիմնական զեկուցող՝ Զարուհի Բաթոյան),
- բ) նախագծի ընդունման հիմնավորումը,
- գ) գործող օրենքի փոփոխվող հոդվածների մասին տեղեկանքը:

Խնդրում եմ սահմանված կարգով օրինագիծը դնել շրջանառության մեջ:

Հարգանքով՝

Զարուհի Բաթոյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

**«ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1.

1. «Ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին» 2006 թվականի դեկտեմբերի 21-ի ՀՕ-233-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 11-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ նախադասությունը վերաշարադրել հետևյալ բովանդակությամբ՝. «Ներհամայնքային փոխադրումների համար մրցույթին ներկայացվող տրանսպորտային բոլոր միջոցները պետք է մատչելի լինեն հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար:»:
2. Օրենքի նույն հոդվածի 4-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր նախադասությամբ՝. «Մերձքաղաքային, միջքաղաքային, ներմարզային, միջմարզային և միջպետական փոխադրումների կազմակերպման համար մրցույթին ներկայացվող մատչելի տրանսպորտային միջոցների նվազագույն քանակը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:»:

Հոդված 2.

Օրենքի 12-րդ հոդվածի 2-րդ մասն ավելացնել նոր կետով՝. «զ.1) սույն օրենքի 13-րդ հոդվածի երկրորդի առաջին մասում նշված պայմանների խախտումները.»:

Հոդված 3.

Օրենքի 13-րդ հոդվածն ավելացնել նոր մասով հետևյալ բովանդակությամբ. «2.1. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը մրցութային եղանակով արդեն ընտրված և կազմակերպությունների կամ անհատ ձեռնարկատերերի, ինչպես նաև օպերատորների կողմից սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահին շահագործվող ներհամայնքային կանոնավոր երթուղիները 2023 թվականի հունվարի 1-ից հետո ավտոտրանսպորտային միջոցներով համալրելու կամ փոխարինելու դեպքում դրանք պետք է մատչելի լինեն հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար:»:

Հոդված 4.

Օրենքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ.
«Փոխադրումների ընթացքում հաշմանդամություն ունեցող ուղևորներն իրավունք ունեն օգտվելու հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար նախատեսված տեղերից: Ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային տրանսպորտով փոխադրումներ իրականացնելու ընթացքում ավտովարորդները պարտավոր են աջակցելու հաշմանդամություն ունեցող ուղևորներին (ներառյալ ֆիզիկական աջակցությունը և տեղեկատվության տրամադրումը)՝ օգտվելու ուղևորափոխադրման ընթացքում օրենքով սահմանված իրենց իրավունքներից:»:

Հոդված 5.

Օրենքի 15-րդ հոդվածը լրացնել նոր մասով հետևյալ նախադասությամբ. «4. Ավտոկայարանային գործունեության կազմակերպումը պետք է համապատասխանի հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար մատչելիության պահանջներին, որոնք սահմանվում են Ավտոկայարանային գործունեության կազմակերպման կարգով:»:

Հոդված 6.

Օրենքի 23-րդ հոդվածի 7-րդ մասը լրացնել հետևյալ նախադասությամբ. «7.1 Մերձքաղաքային, միջքաղաքային, ներմարզային, միջմարզային և միջպետական փոխադրումներից օգտվելիս հաշմանդամություն ունեցող ուղևորն իրավունք ունի ծանրոցից և ուղեբեռից բացի իր հետ անվճար փոխադրելու նաև աջակցող միջոցներ և/կամ դրանց մաս կազմող սարքավորումներ:»:

ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 7.

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:
2. Սույն օրենքի ընդունմամբ պայմանավորված՝ համապատասխան ենթաօրենսդրական իրավական ակտերն ընդունվում են սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ վեց ամսվա ընթացքում:
3. Սույն օրենքի 5-րդ հոդվածն ուժի մեջ է մտնում օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահից մեկ տարի հետո:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

«ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1. Ընթացիկ իրավիճակը եւ իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը

Օրենքի նախագծի ընդունումը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետությունում ավտոտրանսպորտային գործունեությունը ներառական և մատչելի դարձնելու, հաշմանդամություն ունեցող ուղևորների իրավունքների իրացման համար իրավական հիմքեր ստեղծելու անհրաժեշտությամբ, ինչպես նաև միջազգային պայմանագրերով ստանձնած Հայաստանի Հանրապետության պարտավորությունների կատարմամբ:

Առկա կարգավորմամբ «Ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 4-րդ կետով սահմանված է՝ մրցույթին ներկայացվող տրանսպորտային միջոցներում պետք է ներառվեն հաշմանդամություն ունեցող անձանց նստեցման և իջեցման համար հարմարեցված ավտոբուսներ, որոնց նվազագույն քանակը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը: Իսկ Կառավարության 2020 թվականի դեկտեմբերի 3-ի N 1994-Ն որոշման հավելվածի 14-րդ կետի 1-ին ենթակետով մրցույթներին մասնակցող կազմակերպությունների համար սահմանված է տեղաշարժվելու, տեսողության և լսողության խնդիրներ ունեցող անձանց համար մատչելի կամ հարմարեցված ԳՕՍՏ 30478-96 ստանդարտի պահանջներին համապատասխանող ավտոբուսների առկայության պահանջ՝ ընդհանուր քանակի առնվազն 10 տոկոսի չափով:

Այս պայամնը սակայն չի բխում «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջից և բավարար չափով չի ապահովում հատկապես ներհամայնքային փոխադրումների մատչելիությունը: Ավելին, նույնիսկ վերջին տարիներին տարբեր համայնքներում ՀՀ կառավարության աջակցությամբ իրականացվող սուբվենցիոն ծրագրերի շրջանակներում տրանսպորտային բարեփոխումներին, տրանսպորտային միջոցների ձեռքբերմանը և ավտոմոբիլային պարկերի թարմացմանն ուղղված միջոցառումները չեն ստեղծում հավասար հնարավորություններ հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար:

Օրենքով կարգավորված չեն նաև հաշմանդամություն ունեցող անձանց փոխադրման, նստեցման և իջեցման սկզբունքները, աջակցող միջոցների տեղափոխման հարցերը, ինչպես նաև ավտովարորդների պարտականությունները հաշմանդամություն ունեցող ուղևորների իրավունքների իրացման հարցում: Մատչելիության պարտադիր պայմաններ ամրագրված չեն նաև ավտոկայարանային գործունեության կազմակերպմանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջներում:

Նկատի ունենալով, որ հատկապես ներհամայնքային տրանսպորտային փոխադրումներն առանցքային դեր ունեն մարդու հիմնարար իրավունքների իրացման հարցում, հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար հավասար հնարավորություններ ստեղծելու և նրանց ներառմանը նպաստելու նպատակով անհրաժեշտություն է առաջացել լրացում և փոփոխություններ կատարել «Ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին» ՀՀ օրենքում:

2. Առաջարկվող կարգավորման բնույթը

Առաջարկվող իրավական ակտով նախատեսվում է փոփոխություն և լրացումներ կատարել «Ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին» ՀՀ օրենքում, մասնավորապես՝

- ներհամայնքային փոխադրումների համար մրցույթին ներկայացվող տրանսպորտային բոլոր միջոցների համար սահմանել հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար մատչելիության պարտադիր պահանջ,
- կարգավորել երթուղիների կազմակերպման ընթացքում հաշմանդամություն ունեցող ուղևորների կողմից աջակցող միջոցների տեղափոխման գործընթացը,
- հստակեցնել ավտովարորդների պարտականությունները՝ հաշմանդամություն ունեցող ուղևորների փոխադրումը կազմակերպելու ընթացքում,
- սահմանել մատչելիության նորմերի պահպանման պահանջ ավտոկայարանային գործունեության կազմակերպման համար,
- սահմանել մատչելիության պարտադիր պահանջ մինչև սույն օրենքի ուժի մտնելն արդեն գործող ներհամայնքային երթուղիները նոր տրանսպորտային միջոցներով համալրման կամ փոխարինման դեպքում:

3. Ակնկալվող արդյունքը

Օրենքի ընդունման արդյունքում կստեղծվեն իրավական հիմքեր ներհամայնքային երթուղիների համար մրցույթին ներկայացվող տրանսպորտային միջոցների

մատչելիությունն ապահովելու համար, կամրագրվեն նմանատիպ պահանջներ ավտոկայարանային գործունեության կազմակերպման դեպքում, կհստակեցվեն հաշմանդամություն ունեցող ուղևորների փոխադրման, աջակցող միջոցների տեղափոխման գործընթացները, ավտովարորդների պարտականությունները՝ հաշմանդամություն ունեցող ուղևորների փոխադրումը կազմակերպելու ընթացքում:

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

«Ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին» ՀՀ օրենքի փոփոխվող հոդվածների վերաբերյալ

Հոդված 11. Կանոնավոր ուղևորափոխադրումների կազմակերպման հիմնական պահանջները

4. Մրցույթի ներկայացվող տրանսպորտային միջոցները պետք է համապատասխանեն անվտանգության, աշխատանքի ու շրջակա միջավայրի պահպանության և տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին և արտադրողի կողմից նախատեսված լինեն տվյալ տեսակի փոխադրումների համար:

Ներհամայնքային փոխադրումների համար մրցույթին ներկայացվող տրանսպորտային բոլոր միջոցները պետք է մատչելի լինեն հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար:

Մերձքաղաքային, միջքաղաքային, ներմարզային, միջմարզային և միջպետական փոխադրումների կազմակերպման համար մրցույթին ներկայացվող մատչելի տրանսպորտային միջոցների նվազագույն քանակը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 12. Ավտոբուսային կանոնավոր փոխադրումների երթուղիները սպասարկման իրավունքից զրկելը

գ.1) սույն օրենքի 13-րդ հոդվածի երկրորդի առաջին մասում նշված պայմանների խախտումները.

Հոդված 13. Ավտոբուսային կանոնավոր փոխադրումների երթուղիներին և սպասարկող ավտոտրանսպորտային միջոցներին ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

2.1. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը մրցութային եղանակով արդեն ընտրված և կազմակերպությունների կամ անհատ ձեռնարկատերերի, ինչպես նաև օպերատորների կողմից սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահին շահագործվող ներհամայնքային կանոնավոր երթուղիները 2023 թվականի հունվարի 1-ից հետո ավտոտրանսպորտային միջոցներով համալրելու կամ փոխարինելու դեպքում դրանք պետք է մատչելի լինեն հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար:

Հոդված 14. Ուղևորների և ուղեբեռի կանոնավոր փոխադրումների կազմակերպումը

3. Փոխադրումների ընթացքում հաշմանդամություն ունեցող ուղևորներն իրավունք ունեն օգտվելու հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար նախատեսված տեղերից: Ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային տրանսպորտով փոխադրումներ իրականացնելու ընթացքում ավտովարորդները պարտավոր են աջակցելու հաշմանդամություն ունեցող ուղևորներին (ներառյալ ֆիզիկական աջակցությունը և տեղեկատվության տրամադրումը)՝ օգտվելու ուղևորափոխադրման ընթացքում օրենքով սահմանված իրենց իրավունքներից:

Հոդված 15. Ավտոկայարանային գործունեության կազմակերպմանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

4. Ավտոկայարանային գործունեության կազմակերպումը պետք է համապատասխանի հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար մատչելիության պահանջներին, որոնք սահմանվում են Ավտոկայարանային գործունեության կազմակերպման կարգով:

Հոդված 23. Ուղևորների իրավունքները և պարտականությունները

7.1 Մերձքաղաքային, միջքաղաքային, ներմարզային, միջմարզային և միջպետական փոխադրումներից օգտվելիս հաշմանդամություն ունեցող ուղևորն իրավունք ունի ծանրոցից և ուղեբեռից բացի իր հետ անվճար փոխադրելու նաև աջակցող միջոցներ և/կամ դրանց մաս կազմող սարքավորումներ: